

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

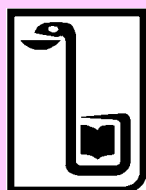
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічерда

Одеса

ОНМедУ

2023

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічерда

Одеса

ОНМедУ

2023

УДК 61:378(043.2)

3-12

Відповідальна за випуск — д. е. н., доц. В. І. Борщ

Редакційна колегія:

В. Г. Марічереда, д. мед. н., проф.,
С. Г. Котюжинська, д. мед. н., проф.,
Л. М. Унгурян, д. фарм. н. проф.
Т. В. Чабан, д. мед. н., проф.,
А. І. Гулюк, д. мед. н., проф.
І. П. Анненкова, д. пед. н., доц.,
В. І. Борщ, д. е. н., доц.
Е. С. Бурячківський, к. мед. н., доц.,
Н. Л. Кусик, к. е. н., доц.,
К. М. Усиченко, к. мед. н.,
Ю. Ю. Петровський, к. мед. н.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 3 від 31.01.2023 р.*

Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі :
3-12 наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю.
Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конф. / за ред.
д. мед. н., проф. В. Г. Марічереда. [Електронне видання]. –
Одеса : ОНМедУ, 2023. – 616 с.
ISBN 978-966-443-123-8

Матеріали конференції, присвяченої забезпеченню якості освіти у вищій медичній школі, містять тези доповідей учасників.

УДК 61:378(043.2)

ISBN 978-966-443-123-8

© Одеський національний
медичний університет, 2023

Розділ 4. РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ	443
Андреев Олександр Вікторович, Богданов Кирило Георгійович Тагунова Ірина Кимівна ЗАПОРУКА ЯКОСТІ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ — САМООСВІТА ПЕДАГОГА	443
Антоненко Інеса Володимирівна РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ	445
Башук Ганна Олександрівна ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЯКОСТІ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	448
Борисюк Ірина Юріївна, Валіводзь Ірина Петрівна, Рокунь Дарина-Марія Валеріївна ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ПРИНЦИПІВ ТА НОРМ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ ОСВІТИ	450
Борщ Вікторія Ігорівна РЕЙТИНГУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ СФЕРОЮ	454
Буйко Олена Олександрівна, Юрченко Ірина Вікторівна, Пітель Ганна Олександрівна ПЕРЕШКОДИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	457
Віщюк Алла Анатоліївна АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА АКАДЕМІЧНА СВОБОДА ЯК ВАЖЛИВІ ПРИНЦИПИ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ ОСВІТИ ВИЩОГО МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ УКРАЇНИ	460

повага, взаємна відповідальність та ін. Важливо розташовувати інформацію та формувати її зміст таким чином щоб кожний здобувач освіти міг швидко і легко її знайти та використати в процесі навчання [3].

Все це сприятиме підвищенню якості професійного навчання та рівня професійної компетентності випускників закладів передвищої освіти.

Список літератури

1. Гладуш В. Педагогіка вищої школи : теорія, практика, історія : навч. посіб. Дніпропетровськ, 2014. 416 с.

2. Кодекс академічної доброчесності. URL: <http://kbuara.kharkov.ua/norm/kodex.pdf>.

3. Філоненко М. Психологічні особливості процесу структури учіння студентів-медиків. *Психологія і особистість*. 2015. № 1 (7). С. 186–198.

4. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: Навч. посібник для студ. вузів. К. : ВД «Слово», 2004. 240 с.

Борисюк Ірина Юріївна¹,
доктор фармацевтичних наук,
завідувач кафедри технології ліків

Валіводзь Ірина Петрівна²,
кандидат біологічних наук,
молодший науковий співробітник
фізико-хімічної лабораторії відділу медичної хімії

Рокунь Дарина-Марія Валеріївна¹,
кандидат фармацевтичних наук,
асистент кафедри технології ліків

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ПРИНЦИПІВ ТА НОРМ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ ОСВІТИ

¹ *Одеський національний медичний університет*

² *Фізико-хімічний інститут ім. О. В. Богатського НАН України*

Пошук сучасних підходів до нового напрямку в сфері освітніх послуг, що надають вищі навчальні заклади, а саме формуванню культури

якості освіти є одним з пріоритетних питань сьогодення. Створення особливого іміджу університету, який буде унікальним з однієї точки зору та конкурентоспроможним — з іншої є одним з завдань у боротьбі за вибір студентів щодо закладу навчання. Однією зі складових такого іміджу вищого навчального закладу є надання якісних освітніх послуг. Культура якості надання освітніх послуг має зачіпати такі сфери як історію розвитку навчального закладу, наявність лабораторій, симуляційних кабінетів для відшліфовки практичних навичок, на базі яких сформували свої знання відомі науковці, професіонали своєї справи. Особливе місце займає аспект наявності корпоративної культури, демократичних засад у всіх сферах функціонування вищого навчального закладу як на рівні менеджменту, так і на рівні навчально-виховного процесу [1].

З огляду на вище сказане, встановлення основних загроз та проблем при формуванні культури якості надання освітніх послуг в вищих навчальних закладах, розробка рекомендацій щодо її запровадження на основі певних встановлених норм та принципів функціонування є пріоритетним завданням. Відмічається, що вкрай важливим аспектом для формування культури якості є норми та освітні технології здійснення самого освітнього процесу, бо відомо, що на якість освіти впливає саме освітнє середовище університету та освітні технології, що у ньому застосовуються. Під культурою якості освіти мається на увазі процес, який включає не тільки аспект управління та контролю за допомогою процедури оцінювання, але й цінності, звичаї, встановлений порядок, що підтримуються університетською спільнотою і мають формуватися на різних рівнях з урахуванням субкультур відповідних академічних підрозділів.

Перші проекти з формування культури якості з'явилися ще на початку століття. Відомий проект по культурі якості в рамках програми "Socrates" виник на підставі плану дії Європейської асоціації університетів на 2001–2003 рр. і Меморандуму про якість, схваленого Радою Європейської асоціації університетів у вересні 2001 р. В обох документах підкреслюється, що в питаннях забезпечення якості в ролі відправної точки повинна розглядатися здатність університетів до розвитку жорсткої внутрішньої системи якості, і ця здатність пов'язана з інституційною автономією і відповідальністю перед суспільством. Отже, одним з ключових векторів дій є встановлення жорсткою внутрішньої системи якості оцінювання. Буває, що різні групи по-різному розумі-

ють цінності й завдання забезпечення якості, що формує іноді абсолютно протилежні очікування. Внаслідок цього виникає не просто недовіра між групами, але й нерозуміння участі цих груп в освітньому процесі [2].

Наприклад, більшість керівників університетів зацікавлені такому питанні як збільшення чи принаймні підтримання на певному рівні кількості студентів незалежно від усіх інших факторів. Спостерігаються очевидні проблеми з оцінюванням знань студентів. У той же час значна частина викладачів не може миритися з постійною деградацією вищої освіти в університеті. Ці питання потрібно вирішувати. Виходом в певній мірі є запровадження процедур впливу студентів на процес забезпечення якості — формування нової культури якості освіти на принципах автономії університету та академічної свободи. По всьому світу студенти починають грати все більшу роль у процесах оцінки і покращення якості освіти. Лідером при цьому залишається Велика Британія, яка відіграє провідну роль у формуванні нових вимог щодо підвищення якості вищої освіти. Студенти при цьому мають дуже активну позицію, адже вони дійсно приходять до університетів за новими знаннями, які повинні перейти до певних компетенцій, а не за дипломом. Унаслідок цього студенти самі зацікавлені у тому, щоб навчання проходило на найвищому рівні, адже лише за таких умов вони будуть конкурентними на ринку праці, що є вибірковим та в певній мірі з жорстким відбором конкурентів.

Викладання та одержання знань відбувається у суспільстві, науковому і технологічному просторі. Аналіз масштабних тенденцій є необхідним для прийняття рішень, що забезпечать побудову стійкого та готового до майбутнього середовища освіти. У своєму звіті 2019 р. ОЕСР наводить три мегатренди, що впливають на майбутнє освіти: глобалізація; цифровізація; старіння населення [3].

Фахівці Міжнародної платформи Studyportals, до якої залучені 3750 університетів світу та низка національних інститутів, окрім старіння населення світу, формулюють такі мегатренди, що впливатимуть на вищу освіту протягом найближчих десяти років: 1) зміни на ринку праці: зростання автоматизації впливає на глобальну робочу силу; 2) невідповідність навичок: розрив між тим, чого потребує роботодавець, та тим, що пропонує освіта; 3) суворіша імміграційна політика: більше бар'єрів для мобільності до країн з високим рівнем доходів; 4) економічні зміни: залежність економічного зростання від ринків, що розвиваються; дисбаланс потужності: попит в економіках, що розвиваються,

проти пропозиції в розвинених економіках; 5) бюджетний тиск: вища освіта стикається зі скороченням державного фінансування [4].

Враховуючи вище наведене, можна сформулювати наступні принципи, за якими має формуватися культура якості вищої освіти в університеті.

1. Ментальність.
2. Комунікація.
3. Доступність інформації.
4. Орієнтація на процес.
5. Змінність влади.
6. Чіткість функціональних обов'язків.

Культура якості як цінність та колективна відповідальність усіх учасників освітнього процесу сприяє налагодженню дієвих внутрішніх і зовнішніх процедур оцінки якості у їх взаємній доповнюваності й спрямованості на забезпечення прозорості, гнучкості, підзвітності, ефективності функціонування системи вищої освіти.

Список літератури

1. Ставицький А., Затонацька Т. Формування культури якості вищої освіти в українських університетах. *Освітня аналітика України*. 2017. № 1 (1). С. 18–24.
2. Панич О. Університетська автономія в контексті українського законодавства і практики. *Освітня політика*. 2019. URL: <http://education-ua.org/ru/articles/1348-universitetska-avtonomiya-v-konteksti-ukrajinskogo-zakonodavstva-i-praktiki>
3. Trends Shaping Education 2019, OECD Publishing. 2019. 107 p.
4. Choudaha R., Edwin Van Rest. Envisioning Pathways to 2030: Megatrends shaping the future of global higher education and international student mobility. *Studyportals*. 2018. 72 p.